

Skolelederforbundets svar på høring i forbindelse med Representantforslag 92 S fra stortingsrepresentantene Olaug Vervik Bollestad, Dag-Inge Ulstein og Kjell Ingolf Ropstad
Dokument 8:92 S (2023–2024)

1. Stortinget ber regjeringen foreslå en kraftig bevilgningsøkning til trykte lærebøker senest i statsbudsjettet for 2025.

Skolelederforbundet ønsker velkommen økte rammer til innkjøp av læremidler i statsbudsjettet. Det må være opp til skoleeier og ledere sammen med faglærere å avgjøre hvilket behov den enkelte skole har for læremidler. Det er store forskjeller i landet på hvor mye trykte- og digitale læremidler skolene har. Vi vet med bakgrunn i forlagsbransjens tall at digitale læremidler utgjorde 1/3 del av omsetningen av læremidler i 2022.

Vi ønsker ikke at det øremerkes midler til trykte læremidler som ikke kan omdisponeres til å møte de reelle behovene skolene har. Øremerking vil også sende signal om at regjeringen prioriterer noen ferdigheter fremfor andre, og det ønsker ikke Skolelederforbundet å støtte. Vi må ikke underkjenne de digitale ferdighetene slik verden ser ut i dag. Vi skal åpne dører mot verden og fremtiden, ikke lukke dem.

2. Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endring av opplæringsloven, slik at loven slår fast at trykte lærebøker er det sentrale læremiddelet i skolen, mens digitale læremidler er et supplement.

Dette er Skolelederforbundet sterkt kritisk til. Vi har et solid læreplanverk som legger grunnlaget for et variert arbeid med fem grunnleggende ferdigheter, der digitale ferdigheter er en av dem. Det må gis større tillit til det profesjonelle, pedagogiske skjønnet i planlegging og gjennomføring av undervisningen. Videre må politikere både sentralt og lokalt avvente Skjermbrukutvalgets arbeid, og se an de føringene som kommer der, før man forhaster endringer som ikke er kunnskapsbaserte og forankret i de oppdrag regjeringen har gitt utvalget. Vi må ikke forhaste oss inn i beslutninger som setter oss tilbake i digital utvikling, og gjør oss dårlig rustet i internasjonalt samarbeid og i møte med fremtidens arbeidsmarked. Utviklingen på dette området går raskt, og Norge må henge med. Dette fordrer at vi jobber godt med å gi våre barn og unge gode digitale ferdigheter og gjør dem til trygge brukere av dagens og fremtidens verktøy.

3. Stortinget ber regjeringen foreslå en betydelig bevilgningsøkning til skolebibliotekene senest i statsbudsjettet for 2025, for å styrke trykte bøkens plass i opplæringen.

Skolelederforbundet støtter en videreføring og styrking av satsningen på skolebibliotek. Vi ønsker at disse midlene går til alle skoler, og at det ikke legges opp til krevende plan- og søknadsarbeid som tar verdifull tid og fokus fra skoleledere. Dagens ordning krever mye forarbeid til søknaden, og det er få kommuner som får uttelling for dette arbeidet. Vi mener alle elever i Norge bør ha et bredt utvalg fag- og skjønnlitteratur i sine skolebibliotek, da dette gir gevinst i leseopplæringen og bidrar til leseglede og danning.

4. Stortinget ber regjeringen sikre at forskriften til opplæringsloven slår fast at skolebibliotekene skal bidra til elevenes utvikling av informasjons-, språk og leseferdigheter og utjevne sosiale, kulturelle og digitale ferdigheter.

Skolelederforbundet mener at denne sikringen allerede ligger i forskrift, ved at læreplanverket sier at opplæringen skal sørge for dette. Skolebiblioteket er en arena som skal bidra til at målene i læreplanen nås, og ikke være en egen instans i skolen med egen lovregulering i opplæringen.

5. Stortinget ber regjeringen legge frem en forpliktende plan for opplæring av lærere i bruk av digitale læremidler i undervisningen.

Skolelederforbundet er enig i at læreres digitale kompetanse og deres kompetanse i bruk av digitale læremidler i undervisningen er avgjørende. Kunnskapsdepartement og KS har nylig lagt frem en strategi for digitalisering - «Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole», der det er nedfelt en rekke mål og tiltak. Denne må operasjonaliseres gjennom ressurser over budsjetter. Vi mener videreutdanningsordningene og lærerutdanningene må styrkes for å ivareta dette kompetansebehovet i større grad. Vi må sikre at UH-sektor er rustet til å ivareta det reelle kompetansebehovet som er i våre barnehager og skoler og være fremtidsrettet når de lager sine tilbud.

6. Stortinget ber regjeringen snarest stille krav overfor barnehage- og skoleeiere om å inngå databehandleravtaler og installere Kripos sitt blokkeringsfilter og andre filtre som effektivt sperrer tilgang til spill og sosiale medier og som beskytter barn mot alvorlig skadelig innhold og reklame og hindrer misbruk av personopplysninger, på digitale enheter for barn i barnehagen og elever i grunnskolen

Skoleeier er i dag underlagt et komplisert lovverk, og er seg bevisst dette ansvaret. Skolelederforbundet henstiller våre politikere til å følge opp «Strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage og skole», og arbeidet regjeringen og KS har satt i gang med tjenestekatalog for å sikre et felles tilfang av godkjente og trygge læremidler. Vi mener departementet, direktoratet og KS må bistå skoleeiere med systemer som sikrer kvalitet og lovlighet i valg av og bruk av digitale verktøy, uten at det bestemmes sentralt hvilke filter som skal benyttes.

Skolelederforbundet mener det er avgjørende at vi også tar et grep om sosiale medier, spill og reklame rettet mot barn på andre arenaer enn i barnehage og skole, der pedagogiske valg og voksenstyrt aktivitet i større grad vil begrense tilgang til skadelig innhold enn på barns fritid.